

Студиска програма: **СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈА ЗА СЕМЕЈНА И ПАТРОНАЖНА ГРИЖА**

Времетраење на студиската програма: **1 година**

ЕКТС кредити: **60**

Цели на студиската програма

Основна цел на студиската програма е да се одговори на потребите на општеството за кадри од областа на здравствената заштита. Овие кадри треба да поседуваат знаења и вештини, кои ги прават компетентни за одделни специфичности на здравствената заштита. Програмата ќе ги интегрира теоријата и практичното искуство и ќе биде реализирана на начин, кој овозможува стекнатите знаења и искуства да се надоградат во текот на специјализацијата, и на тој начин специјалистите да се соочуваат со променливите потреби на здравството како во сопствената земја, така и во било која средина во која професионално ќе дејствуваат.

Резултати од учењето (специфични дескриптори на квалификации) **знаења и разбирање**

- препознава и помни добро воспоставени тематски области кои се поврзани со полињата на фундаменталните науки и областите од клиничка медицина и сестринство, значајни за медицинската едукација во сестринската професија;
- се вклучува во расправа за клучни аспекти, потреби и проблеми во сестринската дијагностика и процесот на здравствена нега.
- следи стручни и научни истражувања од областа на сестринството и сестринската пракса.
- доволно познавање на карактерот и етиката на професијата и за општите принципи на здравјето и здравствената грижа;
- доволно клиничко искуство; таквото искуство, кое треба да се избира според вредноста на обучувањето, треба да се стекне под контрола на квалификувани медицински сестри и на места во кои бројот на квалификуваниот персонал и опремата се доволни за обезбедување на здравствена грижа за пациентот;
- способноста за учество во практичната обука на здравствениот персонал и искуството за работа со таквиот персонал;
- искуство во работа со претставници на други професии во здравствениот сектор.
- општествено-национална потреба е на земјата да располага со високо едуцирани м
- медицински сестри, кои ќе ги ангажира во решавањето на здравствените потреби и проблеми кај населението.

примена на знаењето и разбирањето

- го анализира процесот на работа, поставува сестринска дијагноза, определува примена на општа и специјална нега, определува методи на работа во процесот на здравствената нега, ги следи и евалуира резултатите на спроведените планови и мерки за реализација на активностите, ја аплицира терапијата препорачана од лекар.
- воочува, формулира и решава основни и специфични здравствени проблеми во областа на сестринството, го следи процесот на болеста и спроведува интервенција

во одделени фази на болеста по пат на примарна, секундарна и терциерна превенција, го следи болниот сè до крајниот исход на болеста.

- го припрема болниот за дијагностика и користи соодветна опрема (учествува во соодветни дијагностички процедури) со дозвола на лекар (ЕКГ снимање, спирометрија, аудиометрија, ЦТГ, и др.), соработува со семејството на болниот, ја води медицинската документација и евиденција, учествува во изработка на планови и анализи за здравствената состојба на населението, применува здравствено воспитни активности и постапки.
- медицинската сестра се поставува во функција на водечка улога во организацијата при одделни форми на работа (координирање на работата и активностите на средно-медицинскиот, високостручниот медицински кадар и немедицинскиот кадар), работа во областа на превенцијата, лекувањето, негата, рехабилитацијата и решавањето на проблемите надвор од здравствената организација (за време на транспорт, во домашни услови).
- подготвеност за пазарот на трудот и меѓуинституционалната подвижност во рамките на земјата и пошироко.

способност за проценка

- ги анализира состојбите во здравството во доменот на сестринската пракса, прави проценка на приоритетите и здравствената состојба на болниот, ги спроведува интервенциите според редот на итност, ги следи и мери виталните функции на пациентот, објективните и субјективните знаци и прави проценка на загрозувачките знаци за живот и за тоа го информира докторот.
- прави соодветна проценка при примена на знаење од областа на клиничките предмети, ја следи примената на медицинската етика и деонтологија, грижејќи се за чување на медицинската тајна. Исто така ја проценува здравствената состојба на пациентите кои чекаат за преглед или хоспитализација (тријажа на болните) и за тоа го известува докторот.
- успешно ја спојува теоријата со праксата, истражува во пронаоѓањето на факторите на ризик за појава на болеста и на тој начин помага во разрешување на здравствените проблеми кои се во доменот на сестринската професија

комуникациски вештини

- комуникациските вештини ги применува ефективно за време на работа во тимот, во комуникација со болниот и семејството преку усни презентации, или пишани извештаи, употребувајќи медицинска терминологија и речник.
- пронаоѓа соодветни решенија, концепти и идеи во областа на сестринството, ги расправа и споделува со сестринската асоцијација, лекарските здруженија и со целата општествена јавност.
- учествува во тимска работа, активно соработува во работа на група, честа форма на работа во примарната здравствена заштита, преку споделување на одговорности и разни активности.

вештини на учење

- континуирано ги следи најновите медицински научни достигнувања во областа на медицината и сестринството, учествува во изработка на стручни трудови и ги презентира на разни секции, семинари, конференции, конгреси итн.
- презема иницијатива за постојано професионално унапредување, со висок степен на самостојност во донесувањето одлуки во доменот на својата професија, како и тенденција за пренесување на знаењето и вештините на своите колеги.

- дава поддршка за континуирана едукација на медицинските сестри со високо образовни и применува меѓународно признати стандарди, како и поддршка во континуиран развој и осовременување на образовните програми.
- применува континуирана едукација и оспособување на сестрата за вклучување во новите медицински достигнувања и современата дијагностика;

Листа на предмети

Семестар 1

Здравствена заштита на мајка и дете (6 ЕКТС)

Целта на изучување на оваа наставна дисциплина е студентите да ги надградат своите теоретски и практични знаења за здравјето и социјалната добросостојба на мајките доенчињата и малите деца, што е од особена важност не само како сегмент на здравјето на поединецот, туку се одразува и на севкупната здравствена состојба во заедницата и го детерминира здравјето на следните генерации. Со тоа, ќе може успешно и квалитетно да ги извршуваат своите обврски во системот на здравствената заштита, но и во спроведувањето на превентивни мерки и промотивни активности за унапредување на здравствената состојба на децата и жените во репродуктивен период.

Примарна здравствена заштита и семејна медицина со нега (6 ЕКТС)

Целта на изучување на овој предмет е да ги обучи студентите за работа во тимот на примарна здравствена заштита - семејна медицина, да се здобијат со знаења и да ги совладаат вештините за превенција, лекување и нега на пациентите надвор од болницата, во здравствените ординации, односно во домот на болниот, работната организација и целокупната општествената заедница

Менаџирање на најчести акутни и хронични состојби (6 ЕКТС)

Цел на предметот е да ги оспособиме студентите да ги препознаваат најчестите акутни и хронични болест и да ја организираат целокупната грижа на сите три нива на здравствена заштита.

*Изборни предмети (се избираат **три предмети од листата**) (4 ЕКТС)*

Палијативна нега

Целта на овој предмет е едукација и обука на студентите за сложен и интезивен тип на нега кој го унапредува квалитетот на животот на терминално болните пациенти и нивните семејства

Ургентни состојби во примарна здравствена заштита

Целите на предметната програма за ургентни состојби во примарната здравствена заштита се дефинирање на ургентите состојби кои се во доменот на примарната здравствена заштита (ПЗЗ), идентификација на ресурсите за третман на овие состојби, стекнување на вештини и компетенции на медицинските сестри за раководење со ургентите состојби кои се во доменот на примарната здравствена

заштита, вештини за реанимација, како и соодветна и навремена селекција и тријажирање до секундарната здравствена заштита.

Домашна нега и помош во домот кај стари лица

Целта на овој предмет е едукација на студентот за негата и помошта поврзана со основните животни потреби кај старите лица во домот.

Културолошки и структурни компетенции на здравствените професионалци-одбрани поглавја

Целта на изучување на овој предмет е низ клинички импликации, да се применат комплексни начини на решавање на навидум клинички релевантни "културни" карактеристики и ставови што ја одразуваат структурната нееднаквост, медицинската политика, правните закони, невидливата дискриминација, и социоекономските диспаритети, како и влијанието на структурните фактори, кои треба да се откријат, претстават и дискутираат пред пациентите.

Други цели:

- Студентите да се едуцираат во стекнување педагошки знаења, вештини и методи на учење во наротивната медицина наротивната етика и техника и истите да ги применат во клиничката пракса;
- Проучување на дискриминацијата како појава, особено кај вулнерабилните групи;
- Стекнување на знаење и вештини за работа на полето на недискриминацијата во здравствениот систем, со потенцирање на правата за здравје и недискриминација во Европски и национален контекст

Методологија на истражување

Методолошките знаења се предуслов за научно-истражувачка работа во областа на здравствената профилација. Императивна е потребата за воведување на специјализантите во методолошките стандарди и техники при извршувањето на специфичните работни задачи во технологијата на современото здравство.

Новиот пристап во дијагностицирањето и лекувањето, бара и дополнителна едукација на профилите од здравствените струки, посебно во совладување на нови техники, кој се невозможни без знаења од оваа област.

Етички и правни проблеми во медицината

Во еден дел од програмата е предвидено запознавање со основните поими на правото и историски развој на сестринството. Предметот етички и правни проблеми во медицината ги опфаќа трите фундаментални аспекти на медицинското секојдневие, со посебен акцент на етичките и правните аспекти на медицинските проблеми со кои се соочуваат здравствените работници низ медицинското секојдневие.

Подготовка за родителство и планирање на семејство-одбрани поглавја

Целта на предметот е да ги обучии оспособи студентите да обезбедат соодветна подготовка на родителите за раѓањето на детето, подготовка за родителство, сексуално образование и планирање на семејството.

Семестар 2

Практична настава

Практичната настава е предвидена како два задолжителни предмети и еден изборен предмет од дадените изборни предмети на единицата.

Цел на практичната настава е по завршувањето на специјализацијата медицинската сестра да може да одговори на бројните задачи на работното место, кои по квалитет и содржина ќе одговораат на претходно усвоените знаења во образовниот процес, во однос на теоретската и практична настава. Дипломираната медицинска сестра - специјалист за семејна и патронажна грижа, може да се вклучи во работниот процес во следните здравствени установи: во тимот на семејна медицина (матичен доктор), здравствен дом (поливалентна патронажна дејност, служба за итна медицинска помош, служба за домашно лекување, советувашиште за деца, диспанзер за пневмофтизиологија, диспанзер за медицина на трудот, диспанзер за училишна медицина, диспанзери за кожно-венерични болести, советувашиште за деца и младинци), здравствени ординации во дејностите од примарната здравствена заштита (општа медицина, педијатриски ординации, гинеколошки ординации, геријатриски ординации), поликлиника.